

services. Analysed the target groups of agricultural extension and highlighted advisory services list for each target group. Given the recommendations on the directions of development of agricultural advisory services.

Keywords: *agricultural advisory services, agricultural products, rural areas*

УДК 338.436.33

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

М. П. ЛІЩИНСЬКИЙ, аспірант*
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України*
e-mail: Impkiev2014@gmail.com

Анотація. Проаналізовано вплив глобалізаційних процесів на формування та розвиток корпоративних структур в аграрному секторі економіки України. Систематизовано вплив чинників, що спонукають розвиток корпорацій в період глобалізації аграрного сектору. Обґрунтовано параметри розвитку та управління аграрними корпоративними структурами в період глобалізації.

Слід зазначити, що одним із головних зовнішніх чинників розвитку корпоративних структур в аграрній сфері є процес глобалізації, який зумовив зростання конкуренції на внутрішньому ринку, коли нагальною потребою аграрних підприємств стає організація конкурентоспроможного виробництва, а також побудова процесу оптимізації виробництва продукції. Проведено дослідження сучасних проблем корпоративного управління, аналіз змін та напрямів удосконалення систем корпоративного управління з урахуванням глобального контексту, а також оцінка можливості застосування передового зарубіжного досвіду у вітчизняній практиці.

Акцентовано на питаннях корпоративного управління, що пов'язано з якісними змінами процесів зовнішнього середовища господарювання, впливом глобальних тенденцій і функціональною специфікою вітчизняних корпоративних структур в умовах нерівномірного зростання економіки України. Особливості корпоративного управління в аграрному секторі економіки зумовлені нині впливом чинної нормативно-правової системи і різними підходами до корпоративного управління в самих аграрних бізнес-структурах.

Ключові слова: *глобалізація, інтеграція, корпорація, корпоративний сектор, корпоративне управління*

---

*Науковий керівник – доктор економічних наук, професор О. Д. Гудзинський

© М. П. Ліщинський, 2016

Актуальність. Особливо актуальним є питання формування моделі корпоративного управління, здатної забезпечити міжнародну конкурентоспроможність українського корпоративного сектору та подальший розвиток інноваційної соціально орієнтованої економіки. Детальне теоретичне дослідження сучасних проблем корпоративного управління, аналіз змін і напрямів удосконалення системи корпоративного управління з урахуванням глобального контексту, а також оцінка можливості практичного застосування передового світового досвіду у вітчизняній практиці, набувають особливої важливості й актуальності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку корпоративних структур і корпоративного управління в умовах глобалізаційного розвитку аграрного сектору економіки досліджується у працях В. Г. Андрійчука, М. Ф. Кропивко, Ю. О. Лупенко, М. Й. Маліка, В. П. Саблука, Ю. М. Уманців та ін. Водночас, комплексний підхід до системи ефективного управління корпораціями залишається недостатньо дослідженою проблемою.

Мета дослідження – системне та комплексне дослідження тенденцій розвитку корпоративного сектору та корпоративного управління в умовах глобалізації.

Матеріали і методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять сучасні методи: системний, статистичний, комплексний, порівняльний. Інформаційною базою дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері корпоративного управління, спеціалізована періодична література, ресурси глобальної інформаційної системи Інтернет.

Результати дослідження та їх обговорення. На сьогодні в умовах глобалізації світової економіки та кризового стану продовольчої безпеки відбувається збільшення обсягів міжнародної торгівлі, що потребує нових конкурентних відносин, нової структуризації продовольчого ринку.

Аграрний сектор є нині однією з найперспективніших галузей країни, це помітний гравець на світовому аграрному ринку, джерело валютної виручки для держави, 8% ВВП та офіційні робочі місця для 15% населення України.

Найхарактернішою особливістю розвитку світової економіки є наростаючий процес глобалізації, сутність якого виявляється в транснаціоналізації світогосподарських зв'язків. Сучасна світова економіка являє собою систему, об'єднану масштабними виробничо-збутовими комплексами, глобальною фінансовою системою і планетарною інформаційною мережею. Глобалізація впливає на економіку всіх країн і має багатоплановий характер.

Глобалізація є соціально-економічним явищем, яке виявляється в таких аспектах: по-перше, форма ведення бізнесу на основі вільного перевищення факторів виробництва та результатів їх використання через кордони різних держав; по-друге, процес інтеграції національних економік задля розв'язання глобальних проблем; по-третє, поєднання

національних економік з метою створення єдиного соціально-економічного простору [4, с. 29–31].

Глобалізація являє собою новий соціальний процес, коли трансформуються соціальні та культурні системи, змінюються сфери їхнього впливу, змінюється роль держави, бізнесу та суспільства в цілому. Глобалізація пронизує державні кордони та робить їх прозорими для фінансових, торгових і технологічних потоків. У період глобалізації відбувається переформатування технологічної, соціальної і гуманітарної сфер за рівнем складності – найбільш складні сфери поглинають менш складні і стають центром розвитку й джерелом фінансування менш складних технологічних сфер.

Міжнародні корпорації беззаперечно домінують у світовій економіці та окремих її галузях. Між державами навіть існує конкуренція за право залучення інвестицій транснаціональних компаній. Присутність транснаціональних корпорацій в економіці країни підвищує її міжнародний імідж, поліпшує стандарти життя. Однак ці компанії можуть витіснити національних виробників, монополізувати окремі галузі, забруднювати навколишнє природне середовище [3, с. 3].

У сучасних умовах розвиток корпоративного сектору в аграрній сфері потребує значних інвестицій. Економіка України функціонує в ринковому середовищі, що розвивається із залученням капіталу зарубіжних інвесторів, які приділяють увагу факторам корпоративного управління.

У зв'язку з цим, особливо актуальним є питання формування моделі корпоративного управління, здатної забезпечити міжнародну конкурентоспроможність аграрного корпоративного сектору й подальший розвиток інноваційної соціально орієнтованої української економіки.

Слід зазначити, що процеси, які відбуваються за умов глобалізації, сильно впливають на національні економіки та формують їх умовні межі, тому звичайні засоби внутрішньої політики держави (грошово-кредитна, бюджетна, податкова сфери тощо) на сьогодні слабо функціонують, а то й зовсім не працюють або призводять до непередбачуваних наслідків. Міжнародні впливи знижують ефективність заходів державної політики в межах національної економіки, тому значної ваги набуває координація й узгодження економічної політики окремих країн, уніфікація системи заходів державного регулювання тощо [7, с. 56].

Корпоративні структури постійно трансформуються та вдосконалюються відповідно до вимог мінливого зовнішнього середовища. Постійні еволюційні тенденції трансформації корпоративних структур шляхом консолідації акціонерного капіталу у великих корпораціях є закономірним явищем. Об'єктивною складовою цього процесу стали складні технологічні ланцюги виробництва, зумовлені процесами поглиблення поділу праці та глобалізації світового господарства, що потребує реалізації на мікроекономічному рівні не лише стандартних функцій виробництва продукції, а й науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, а також маркетингу у відповідній сфері [8, с. 53].

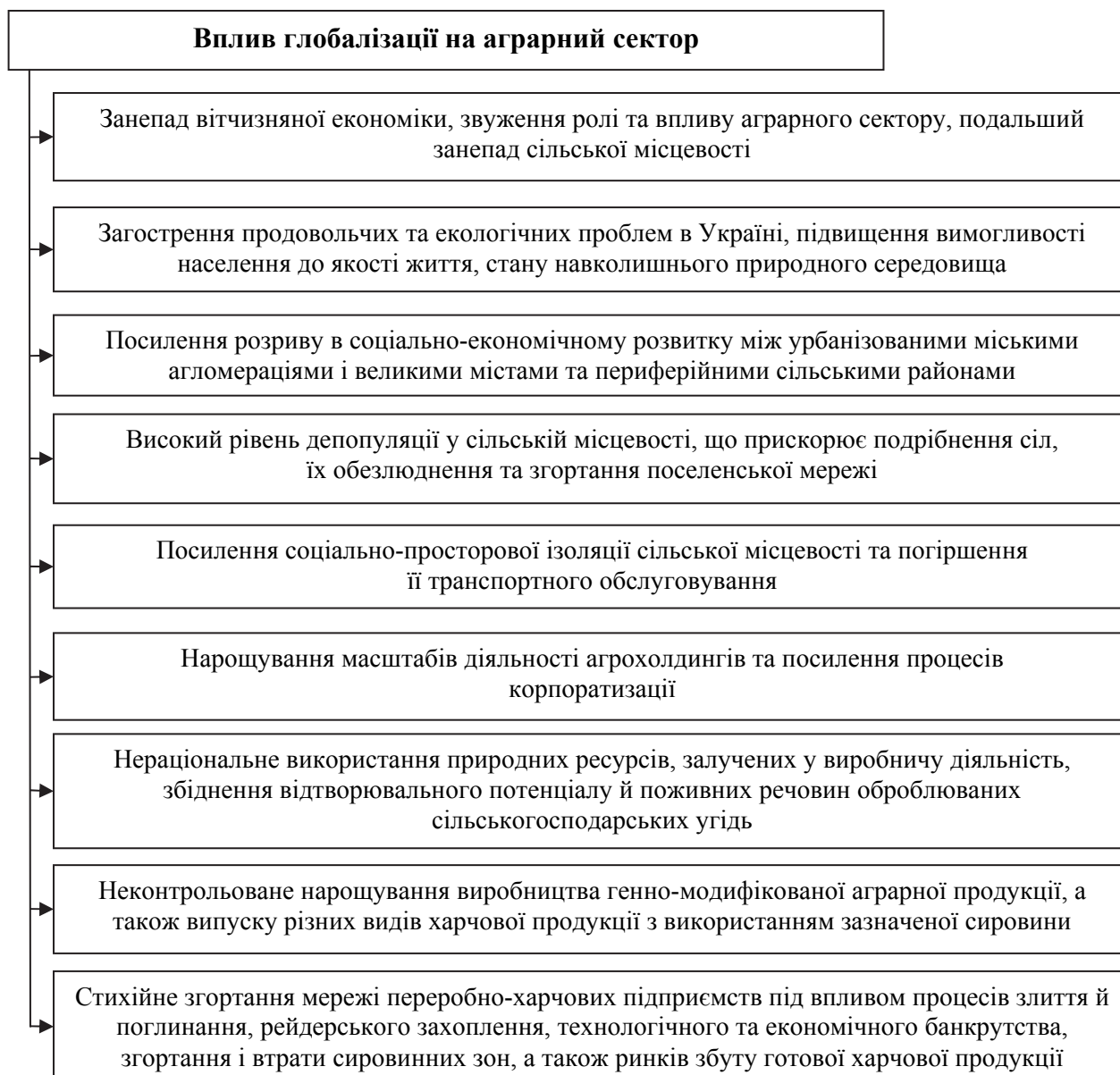
У результаті процесів глобалізації, світова економіка стає єдиною цілісною, функціонально та інституційно структурованою багаторівневою системою, елементи якої стають глобальною мережею комплементарних, взаємозалежних, економічно й політично інтегрованих національних економік, які мають асиметричний розвиток. Глобальна економічна асиметрія викликана різницею інвестиційних, виробничих, технологічних, фінансових, торгівельних, інституційних, інфраструктурних, інформаційних потенціалів.

Основним завданням у відповідній ситуації стає боротьба за повноцінне функціонування у довгостроковій перспективі, мінімізація фінансово-демографічних, політичних та екологічних ризиків із паралельним збереженням і створенням конкурентних переваг, здатних забезпечити її подальший розвиток та адаптацію до глобальної економіки й забезпечити конкурентоспроможність власної національної економічної системи та її складових – регіональних економік в особі усіх суб'єктів ринку [4, с. 35].

Говорячи про глобалізацію економіки, неможливо дати однозначну оцінку її наслідків, оскільки це складний і суперечливий процес. З одного боку, глобалізація полегшує процес взаємодії між економіками країн, створює умови для доступу до передових досягнень людства, забезпечує економію ресурсів, стимулює світовий прогрес. З іншого – вона має й негативні наслідки: закріплення периферійної моделі економіки, втрата країною своїх національних ресурсів. Також глобалізація поширює конкурентну боротьбу на всіх учасників, серед іншого й на слабо розвинені країни, що призводить до руйнування малого бізнесу, зниження рівня життя населення, у зв'язку з чим, одна з декларованих цілей міжнародної політики – зробити позитивний ефект глобалізації доступним для максимальної кількості країн, зменшивши при цьому негативні наслідки.

Процес глобалізаційного розвитку аграрного сектору економіки повинен базуватися: на створенні умов для розвитку агропромислового комплексу, інтенсифікації в сільському господарстві та раціональній державній фінансовій підтримці сільського господарства; поліпшенні доступу до ринків збуту та посиленні конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва шляхом зростання обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс за умови гармонізації чинного законодавства до норм і вимог світової організації торгівлі; покращенні соціальної сфери шляхом створення розвиненої інфраструктури на селі. Наслідки глобалізаційних процесів для аграрного сектору економіки України, а також для сільської місцевості, подано на рис. 1.

Аграрний сектор України набув нового значення для економіки України в контексті стрімкого зростання обсягів виробництва та експорту впродовж останнього десятиліття.

Рис. 1. Наслідки глобалізації для аграрного сектору економіки*

*Побудовано за матеріалами [6, с. 30–31].

Близько 70% виробленої в Україні сільськогосподарської продукції припадає на рослинництво. У структурі валової сільськогосподарської продукції найважливіше значення відіграють зернові та зернобобові культури (26,5% у 2013 р.), технічні культури (19,4%), овочі (18,1%). Тваринництво (30% від випуску сільськогосподарської продукції) представлене вирощуванням худоби та птиці (14,1%), виробництвом молока (11,5%) та яєць (3,6%). Україна вирощує понад 60 млн т зернових та більш ніж 10 млн т насіння соняшнику на рік і є одним з найбільших світових виробників та експортерів сільськогосподарської продукції. У 2014 р. валовий збір зернових досяг 63,8 млн т, з них пшениця – 24,1 млн т, кукурудза – 28,5 млн т, ячмінь – 9 млн т. При цьому у загальному обсязі виробництва зернових переважає фуражне зерно: у 2014 р.

продовольчого зерна було отримано 39%, фуражних зернових – 61%. На сьогодні, Україна посідає перше місце у світі за обсягом виробництва соняшнику, а також виробництва та експорту соняшникової олії [1, с. 3].

Корпоративні структури характеризуються різноманітністю видів та форм інституційного оформлення, постійно трансформуються й удосконалюються з урахуванням вимог глобального конкурентного простору. Трансформація та розвиток корпоративних структур, виявлення їх значущості й переваг як основного суб'єкта ринку, з'ясування їх ролі у розвитку як економіки окремих регіонів, так і національної економіки загалом, ще потребують ґрунтовного осмислення. Постійні еволюційні тенденції трансформації корпоративних структур як у сучасних ринкових, так і в трансформаційних економіках шляхом консолідації капіталу у великих корпораціях, є закономірним явищем.

Вітчизняні корпоративні структури мають свої специфічні форми. В аграрному секторі економіки України вони зазвичай представлені агрокорпораціями та агрохолдингами. Українські аграрні корпоративні утворення – це переважно несільськогосподарські вертикально інтегровані компанії, для яких сільськогосподарське виробництво не є основним видом діяльності, але які займаються ним, створюючи у своїй структурі аграрні підприємства. Вони створені на основі зарубіжних інвестицій та коштів вітчизняних фінансово-промислових груп задля забезпечення власного виробництва сировиною та збільшення власного капіталу за рахунок переведення аграрного виробництва на індустріальну основу. Великі капіталовкладення в розвиток виробництва та у вертикальну інтеграцію дали їм змогу доволі легко подолати бар'єри входження в галузь і стати її лідерами [5, с. 84].

Упродовж останніх років наявна тенденція щодо збільшення ролі великих аграрних підприємств під час експорту продукції, що пояснюється тим, що під їх контролем знаходиться 18% сільськогосподарських угідь країни.

Нині нарощування банку оброблюваної агрохолдингами землі відображує основні тенденції глобальних ринків – світовий попит на продукцію зростає, і аграрний сектор найближчим часом буде розвиватися. Мета агрохолдингів – збільшення експорту продукції, зменшення витрат, зростання капіталізації і, як результат подібних дій, залучення інвесторів.

Агрохолдинги прагнуть розширити присутність на світовому ринку за рахунок збільшення обсягів продажів існуючим клієнтам і залучаючи нових завдяки конкурентним цінам, високій якості продукції та вигідному географічному положенню України до основних ринків збуту.

Результат оцінки діяльності аграрного сектору економіки показав наявність збільшення обсягів виробництва останніми роками за рахунок функціонування інтегрованих корпоративних структур, які здатні конкурувати як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках. Діяльність корпорацій, спрямована на збільшення обсягів виробництва, зумовлена, у першу чергу, зовнішніми чинниками, тоді як внутрішні чинники, у яких вони

функціонують, стали несуттєвими та здебільшого спрямовані на прийняття та реалізацію управлінських рішень.

Ефективна інтеграція українських корпорацій у міжнародну систему виробництва якісної продукції, згідно з міжнародними стандартами, потребує не лише значних фінансових витрат, але й, насамперед, зміни мислення виробника в умовах посилення конкуренції на світових ринках аграрної та промислової продукції.

Слід зауважити, що глобалізація виступає одним із головних зовнішніх факторів інтеграційних процесів, чим зумовлює зростання конкуренції на внутрішньому ринку, коли нагальною потребою підприємств стає не просто організація конкурентоспроможного виробництва, а й побудова якісної системи виробництва з використанням передових інноваційних технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. Ключовим же внутрішнім фактором є прагнення до інтеграції окремих підприємств у бізнес-групи. При цьому інтеграційна динаміка знаходить своє відбиття в організації процесів виробництва, менеджменту, а також на практиці корпоративного управління.

У період глобалізації для завоювання позицій на ринках в жорсткій конкурентній боротьбі Україна повинна повною мірою використовувати об'єктивні переваги, які вона має внаслідок свого географічного положення, територіальних та кліматичних особливостей. В аграрній сфері, зокрема, до таких переваг України слід віднести сприятливі кліматичні умови для ведення сільського господарства та родючі українські чорноземи. Крім того, значний земельний потенціал і традиційно екстенсивний шлях розвитку сільськогосподарського виробництва дають змогу без значних інвестиційних затрат організувати в Україні виробництво багатьох видів екологічно чистої сільськогосподарської продукції як для внутрішнього споживання, так і на експорт.

Процес агропромислової інтеграції, розвивається шляхом створення агроформувань корпоративного типу, до складу яких можуть включатися аграрні, переробні й торгівельні підприємства, успішне функціонування яких встановлюється досконалими економічними взаємовідносинами між ними. Головним чинником у системі відносин між учасниками є дієвий механізм розподілу прибутку від сумісної діяльності.

Глобалізація вносить певні особливості в механізм формування корпоративних відносин, спрямованих на створення різного типу складних інтегрованих структур. У свою чергу, внутрішні й зовнішні механізми корпоративних відносин трансформують економічне середовище, змінюють склад її учасників, характер виробничих, технологічних, фінансових та торгівельних зв'язків. Підвищення ж ролі корпоративної ланки в регулюванні процесів трансформації всієї економіки та підвищення промислового зростання в усіх розвинених країнах, зокрема й в аграрному секторі економіки України є визначальним фактором розвитку, що знайшло відображення і в системі суспільного відтворення нашої країни.

Протягом останнього десятиліття наявна тенденція щодо збільшення ролі та впливу холдингових компаній на експорт аграрної продукції. Цьому сприяє й той факт, що в управлінні агрохолдингів знаходиться значна кількість сільськогосподарських угідь (майже 10% від всіх орних земель України). Частка експортованої продукції АПК в 2015 р. становить майже 36% від загального обсягу експорту товарів України. При цьому, в 2015 р. продукції АПК було експортовано на 8% більше, ніж у 2014 р.

Зменшення доступу на російський ринок сприяє активізації торгівельних відносин з Європою. У 2014 р. експорт сільськогосподарської та харчової продукції до ЄС збільшився на 6,7%, порівняно з 2013 р. Аграрний експорт посів перше місце у структурі українського експорту до країн ЄС за результатами 2014 р. – 28%, і забезпечив доходи у розмірі 4,8 млрд дол. Проте в аграрному експорті до ЄС переважають товари з низьким рівнем переробки та доданої вартості, а частка готових харчових продуктів все ще є незначною. Зокрема, у структурі експорту продукції АПК та харчової промисловості до ЄС переважають зернові культури – 37,9%, насіння і плоди олійних рослин – 19,3%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 16,6% (олія соняшникова – 14,2%).

Водночас, аналіз використання українськими виробниками тарифних квот у 2014 р. (частина з них залишилася невикористаною) свідчить, що нетарифні бар'єри значно обмежують торгівлю з ЄС, особливо для товарів тваринного походження. На сьогодні українські експортери мають поки дозволи на здійснення експорту до країн-членів ЄС таких товарних позицій: курятини, риби, яєць та яєчних продуктів. [1, с. 3].

За глобальних умов господарювання, для корпоративних структур в аграрному секторі економіки одним із найголовніших завдань є залучення інвестицій та інноваційних ресурсів, тому розвиток й функціонування інтегрованих об'єднань, створених за участю фінансового, промислового та іноземного капіталу, є найшвидшим шляхом виходу сільського господарства України на рівень найбільш розвинених в аграрній сфері країн.

Вихідною позицією трансформування організаційних структур в економіці України має стати її інтеграція в європейську та світову економічні системи, яка супроводжуватиметься посиленням конкуренції вітчизняних та іноземних компаній. У сучасній світовій економіці висока конкурентоспроможність товару є запорукою успіху компанії. З огляду на це, компанії витрачають великі кошти на науково-дослідницькі та конструкторські розробки з метою завоювання свого місця на світовому ринку.

Для забезпечення захисту національних інтересів в умовах посилення глобальної конкуренції необхідно створити конкурентоспроможні на світовому ринку модернізовані формування вітчизняних товаровиробників. Особливо важливим є інтеграційне трансформування організаційної будови української економіки, спрямоване на посилення взаємодії її суб'єктів та на об'єднання їх ресурсів [2, с. 347].

Вплив глобалізації на розвиток корпоративного управління, який виявляється в гармонізації систем управління діяльністю корпорації, посиленні стратегічних і контрольних функцій корпорації, розробці

міжнародних стандартів та рекомендацій щодо організації діяльності управління корпорацією, підвищенні значення міжнародного й державного регулювання в даній сфері. Процеси глобалізації дають можливість корпораціям диверсифікувати джерела фінансування бізнесу і залучати міжнародних інвесторів. Корпоративне управління відповідає за найважливішу характеристику сучасної компанії – швидкість її адаптації та стійкість у мінливому світі, пов'язує зміни структури й культури корпорації до змін зовнішнього середовища.

Висновки і перспективи. Процес глобалізації розвитку корпоративних структур аграрного сектору економіки України є складним, багатогранним, що базується на забезпеченні високої продуктивності виробництва, наявності провідних технологій і устаткування з виробництва й переробки сільськогосподарської продукції.

Формування системи корпоративного управління в умовах глобалізації аграрного сектору економіки України повинно враховувати структурно-функціональні внутрішні й зовнішні зв'язки господарського механізму та включати планування, організацію, контроль, мотивацію, стимулювання, регулювання й характеризуватися високим ступенем зв'язку відносин виробничої та соціальної системи економічного механізму, включаючи сукупність методів і форм управління виробництвом на основі використання економічних законів, соціального механізму регулювання трудових відносин та правового механізму нормативного впливу на соціально-економічні відносини.

Список літератури

1. Аграрний сектор України: тенденції, суб'єкти, перспективи реформування / Інститут стратегічних досліджень «Нова Україна» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://newukraineinstitute.org>
2. Давиденко Н. М. Особливості корпоративного управління українськими акціонерними товариствами / Н. М. Давиденко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009 – № 3. – С. 245–349.
3. Духницький Б. В. Транснаціональні компанії в аграрному секторі економіки / Б. В. Духницький, І. М. Пугачов, В. П. Саблук ; за ред. М. І. Пугачова. – К. : ІАЕ, 2012. – 84 с.
4. Ільїн В. Ю. Глобалізація та її вплив на конкурентоздатність підприємств аграрного сектору економіки України : монографія / В. Ю. Ільїн. – Луганськ : Ноулідж, 2014. – 436 с.
5. Корчинський І. О. Роль корпоративних структур аграрного сектору в інтеграції України у світовий економічний простір / І. О. Корчинський // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія «Економіка». – 2014. – Т. 247, вип. 235. – С. 83–86.
6. Крисанов Д. Антикризове управління в АПК в умовах глобалізації / Д. Крисанов, О. Тур // Економіст. – 2013. – № 7. – С. 30–35.
7. Надвиничний С. Глобалізація як рушійна сила економічного розвитку аграрної сфери України / С. Надвиничний // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. – 2015. – Вип. 20. – С. 54–60.

8. Уманців Ю. М. Корпоративні структури у глобальному конкурентному просторі : монографія / Ю. М. Уманців. – К. : ІАЕ, 2012. – 410 с.

References

1. Ahrarnyj sektor Ukrainy: tendentsii, sub'iekty, perspektyvy reformuvannia / Instytut stratehichnykh doslidzhen "Nova Ukraina", Available at: <http://nevukraineinstitute.org>.
2. Davydenko, N. M. (2009). Osoblyvosti korporatyvnogo upravlinnia ukrains'kymy aktsionernymy tovarystvamy [Features of corporate management the Ukrainian joint-stock companies]. Naukovyj visnyk Volyns'kogo natsional'nogo universytetu imeni Lesi Ukrainky, 3, 245–349.
3. Dukhnyts'kyj, B. V., Puhachov, I. M., Sabluk, V. P. (2012). Transnatsional'ni kompanii v ahrarnomu sektori ekonomiky [Multinational companies in the agricultural sector]. ІАЕ, 84.
4. Il'in, V. Yu. (2014). Hlobalizatsiia ta ii vplyv na konkurentozdatnist' pidpriemstv ahrarnogo sektoru ekonomiky Ukrainy: Monografiia [Globalization and its impact on the competitiveness of enterprises of the agrarian sector of Ukraine]. Vyd-vo «Noulidzh», 436.
5. Korchyns'kyj, I. O. (2014). Rol' korporatyvnykh struktur ahrarnogo sektoru v intehratsii Ukrainy u svitovij ekonomichnyj prostir [The role of corporate structures in the agricultural sector of Ukraine's integration into the world economy]. Naukovi pratsi [Chornomors'kogo derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylians'ka akademiia»]. Seriia: «Ekonomika». T. 247, Vyp. 235, 83–86.
6. Krysanov, D., Tur, O. (2013). Antykryzove upravlinnia v APK v umovakh hlobalizatsii [Crisis management in agriculture in the context of globalization]. Ekonomist, 7, 30-35.
7. Nadvynychnyj, S. (2015). Hlobalizatsiia iak rushijna syla ekonomichnogo rozvytku ahrarnoi sfery Ukrainy [Globalization as a driving force of economic development of agrarian sector of Ukraine] / Rehional'ni aspekty rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy, 20, 54–60.
8. Umantsiv, Yu. M. (2012). Korporatyvni struktury u hlobal'nomu konkurentnomu prostori [Corporate structures globally competitive space]. ІАЕ, 410.

ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА РАЗВИТИЕ КОРПОРАТИВНЫХ СТРУКТУР В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

М. П. Лищинский

***Аннотация.** Проанализировано влияние глобализации на формирование и развитие корпоративных структур в аграрном секторе экономики Украины. Систематизировано влияние факторов, способствующих развитию корпораций в период глобализации аграрного сектора. Обоснованы параметры развития и управления аграрными корпоративными структурами в период глобализации.*

Следует отметить, что одним из главных внешних факторов развития корпоративных структур в аграрной сфере выступает процесс глобализации, который обусловил рост конкуренции на внутреннем рынке, когда настоящей необходимостью для аграрных предприятий становится организация конкурентоспособного производства, а также

построение процесса оптимизации производства продукции. Ключевым же внутренним фактором является стремление к интеграции, которое ведет к трансформации отдельных предприятий в бизнес-группы.

Проведено исследование современных проблем корпоративного управления, анализ изменений и направлений совершенствования систем корпоративного управления с учетом глобального контекста, а также оценка возможности применения передового зарубежного опыта в отечественной практике.

Акцентировано на вопросах корпоративного управления, что связано с качественными изменениями процессов внешней среды хозяйствования, влиянием глобальных тенденций и функциональной спецификой отечественных корпоративных структур в условиях неравномерного роста экономики Украины. Особенности корпоративного управления в аграрном секторе экономики обусловлены сегодня воздействием действующей нормативно-правовой системы и различными подходами к корпоративному управлению в аграрных бизнес-структурах.

Ключевые слова: *глобализация, интеграция, корпорация, корпоративный сектор, корпоративное управление*

IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF CORPORATE STRUCTURES IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE

M. P. Lishchynskyi

Abstract. *The effects of globalization on the formation and development of corporate structures in agricultural sector of Ukraine is analyzed in the article. The impact of factors that contribute to the development of corporate globalization in agricultural sector is systematized. Options of development and management of corporate entities operating in agricultural sector in the period of globalization are substantiated.*

It should be noted that one of the key external factors leading to further development of corporate structures in agriculture is the process of globalization, which has led to the increased competition in the domestic market where organization of competitive production and building optimized technological process are becoming the pressing needs to agricultural companies. The key internal factor in this regard is that companies strive for integration, which leads to transformation of individual companies to business groups.

The author has studied the issues of modern corporate governance, analyzed the changes and trends that are taking place in the development of corporate management in global context, and assessed the possibility of applying advanced foreign experience in domestic practices.

Special attention is paid to corporate governance, due to the qualitative changes that have occurred in economic environment as an impact of global trends, and also because of the functional specificity of domestic corporate

structures in the conditions of uneven economic growth in Ukraine. The features of corporate governance in agricultural sector are determined by current legal system and the different approaches to corporate governance in most agricultural business structures.

Keywords: *globalization, integration, corporation, corporate sector, corporate governance*

УДК 330.142.211;

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

О. М. ЛАБЕНКО, кандидат економічних наук,
доцент кафедри оподаткування і страхування
**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**
e-mail: labenko@nubip.edu.ua

Анотація. *Кожний уряд має займатися стимулюванням інвестиційної активності з метою нарощення ВВП та всіх факторів, які його супроводжують. Нарощення обсягів реальних інвестицій має бути пріоритетом у час переважаючих обсягів фінансових інвестицій над реальними. Реальні інвестиції створюють додану вартість, тоді як фінансові – ні. В умовах нестабільної економічної ситуації в Україні та зважаючи на високу мобільність капіталу, марно сподіватися на масштабний притік інвестицій в будь-яку сферу діяльності.*

Ключові слова: *інвестиційна діяльність, фінансування інвестицій, навколишнє природне середовище, фінансова підтримка*

Актуальність. У сучасному світі інновації стають найпотужнішим стимулом до інвестицій. Розвиток економіки, на основі експлуатації природних ресурсів, вичерпує свій потенціал з двох основних причин: вони є обмеженими та їх експлуатація сприяє забрудненню НПС. Постає гостра потреба в інноваційних продуктах, які допомагали б створювати додану вартість та, як наслідок, залучати більші обсяги інвестиційних ресурсів і при цьому економили б природні ресурси. До таких напрямів діяльності можна віднести збереження та примноження природних ресурсів.

На сьогодні, інвестиції в раціональне природокористування відображують у науковій та практичній літературі різними визначеннями: «екологічні інвестиції», «зелені інвестиції» тощо.